

DOTKLIWA GRZYWNA DLA KOLEI LITEWSKICH ZA DZIAŁANIA WOBEC MOŻEJEK

Komisja Europejska nałożyła na litewskie koleje grzywnę w wysokości 27 873 000 mln euro za łamanie przepisów ochrony konkurencji. Lietuvos geležinkeliai zakłóciły konkurencję na rynku kolejowych przewozów towarowych przez usunięcie odcinka torów łączącego Litwę z Łotwą.

Margrethe Vestager, europejska komisarz odpowiedzialna za politykę konkurencji, powiedziała: *„Litewski przewoźnik wykorzystał fakt, że kontroluje krajową infrastrukturę kolejową, aby zaszkodzić swoim konkurentom. Unia Europejska potrzebuje sprawnie funkcjonującego rynku kolejowych przewozów towarowych. Działanie spółki polegające na demontażu publicznej infrastruktury kolejowej, aby chronić się przed konkurencją, jest niedopuszczalne i bezprecedensowe”.*

Zobacz także: [Litewski sukces Orlenu. Krok w dobrą stronę, ale nie koniec sporu o Możejki](#)
[\[KOMENTARZ\]](#)

Koleje litewskie to zasiedziałe przedsiębiorstwo kolejowe należące do litewskiego skarbu państwa. Jako przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo jest odpowiedzialne zarówno za infrastrukturę kolejową, jak i transport.

AB Orlen Lietuva („Orlen”) jest jednostką zależną należącą w całości do polskiej spółki naftowej PKN Orlen.

W 2008 r. Orlen, jeden z ważniejszych klientów handlowych litewskich kolei, postanowił przekierować swoje przewozy towarowe z Litwy na Łotwę i korzystać z usług innego przewoźnika kolejowego. W październiku 2008 r. koleje litewskie zdemontowały w pobliżu jego rafinerii 19-kilometrowy odcinek torów łączący oba kraje. Usunięcie tego odcinka spowodowało, że Orlen został zmuszony do korzystania z dużo dłuższej drogi, aby przewozić ładunki na Łotwę. Zdemontowanego odcinka torów kolejowych nadal nie odbudowano.

W toku postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, że opisane działania ograniczają konkurencję na rynku kolejowych przewozów towarowych, uniemożliwiają bowiem dużemu klientowi kolei litewskich korzystanie z usług innego przewoźnika. Koleje litewskie nie przedstawiły żadnego obiektywnego uzasadnienia usunięcia odcinka torów. Takie zachowanie stanowi naruszenie art. 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), który zakazuje nadużywania dominującej pozycji na rynku.

W 2007 r. rynek kolejowych przewozów towarowych w UE został zliberalizowany. Od tego czasu Komisja pracowała nad dokończeniem budowy jednolitego rynku usług kolejowych, w tym przez zapewnienie niezależnego zarządzania infrastrukturą kolejową i wspieranie inwestycji w tory łączące ze sobą państwa członkowskie. W tym kontekście egzekwowanie unijnych przepisów w zakresie

konkurencji ma ogromne znaczenie. Nie pozwala, aby bariery regulacyjne zostały zastąpione przez inne bariery powstałe na skutek antykonkurencyjnego zachowania przedsiębiorstw kolejowych zajmujących dominującą pozycję na rynku, które to zachowanie mogłoby uniemożliwić UE osiągnięcie zakładanych celów.

Zobacz także: [Dyrektor Kolei Litewskich dla Energetyka24: Rafineria w Możejkach to strategiczny klient](#)

Grzywna

Grzywnę ustalono na podstawie [wytycznych Komisji w sprawie ustalania grzywien z 2006 r.](#) (zob. [komunikat prasowy](#) i [notatka prasowa](#)). Aby określić jej wysokość, Komisja wzięła pod uwagę, w szczególności, wartość sprzedaży związanej z naruszeniem, wagę naruszenia i czas jego trwania.

W swojej decyzji Komisja nie tylko nałożyła na koleje litewskie grzywnę. Nakazała im też zaprzestać naruszenia i powstrzymać się od podejmowania wszelkich działań mających identyczny lub podobny cel lub skutek.

Kontekst

[Art. 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej](#) (TFUE) zakazuje nadużywania pozycji dominującej na rynku mogącej wpływać na handel między państwami członkowskimi UE i uniemożliwiać lub ograniczać konkurencję. Rozporządzenie o ochronie konkurencji ([rozporządzenie Rady nr 1/2003](#)) określa sposób, w jaki Komisja i krajowe organy ochrony konkurencji mają stosować wspomniane postanowienie.

W następstwie skargi złożonej przez Orlen Komisja przeprowadziła w 2011 r. [kontrole](#) w siedzibie Lietuvos geležinkeliai i wszczęła w marcu 2013 r. [formalne postępowanie z zakresu ochrony konkurencji](#). W styczniu 2015 r. Komisja przesłała przedsiębiorstwu [pisemne zgłoszenie zastrzeżeń](#).

Po rozwiązaniu ewentualnych kwestii związanych z poufnością szczegółowe informacje na temat omawianej sprawy zostaną udostępnione pod nr [39813](#) w ogólnodostępnym rejestrze spraw z zakresu [konkurencji](#) na odnośnej stronie internetowej Komisji. Najważniejsze informacje dotyczące polityki konkurencji są publikowane co tydzień w specjalnym [biuletynie](#).

Roszczenie o odszkodowanie

Każda osoba czy firma ponosząca skutki zachowania antykonkurencyjnego, tak jak w tym przypadku, może wnieść sprawę do sądów w państwach członkowskich i ubiegać się o odszkodowanie. Zarówno orzecznictwo Trybunału, jak i rozporządzenie Rady nr 1/2003 potwierdzają, że w sprawach prowadzonych przed sądami krajowymi decyzja Komisji stanowi wiążący dowód tego, że takie zachowanie miało miejsce i było nielegalne. Mimo że Komisja nałożyła grzywnę na dane przedsiębiorstwo, poszkodowane przez nie podmioty mogą ubiegać się o odszkodowanie, którego wysokość nie jest ograniczona z tytułu grzywny nałożonej przez Komisję.

[Dyrektywa w sprawie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji](#), którą państwa członkowskie były zobowiązane wdrożyć do swoich systemów prawnych do dnia 27 grudnia 2016 r., [ułatwia podmiotom poszkodowanym na skutek praktyk antykonkurencyjnych uzyskanie odszkodowania](#). Więcej informacji na temat roszczeń o odszkodowanie na skutek naruszenia prawa konkurencji, w tym praktyczny przewodnik dotyczący określenia wartości szkody wynikłej z tego naruszenia, znajduje się [tutaj](#).

Zobacz także: [Przewodniczący Komitetu Gospodarki w litewskim Sejmie dla Energetyka24: Polska to solidny sojusznik](#)

kn/KE